

Het taaljaar 2015

Meningen van bekende taalgebruikers

	1. Wat is de belangrijkste gebeurtenis of trend van het afgelopen taaljaar?	2. Wat is het beste boek (of artikel of de beste website) over taal dat u dit jaar las of gebruikte?
 Foto: Li Shudi	Ype Driessen fotostripmaker	1. De opmars van emoji's. Ik betrap mezelf erop dat ik tegenwoordig ook in handgeschreven brieven soms emoji's gebruik. 2. Het eerste essay in de bundel <i>Vecht-memoires</i> van schrijver en <i>Groene Amsterdammer</i> -redacteur Joost de Vries, over ironie.
 Foto: Daniëlle van Coevorden / KRO	Lieve Joris schrijfster; opsteller Groot Dictee	1. Ik ben geen taalpurist, maar dat het onderscheid tussen <i>hen</i> en <i>hun</i> aan het verdwijnen is, spijt me. 2. 's Ochtends doe ik sinds kort vier taal-oefeningen via www.beterspellen.nl , heerlijk. Mijn hele familie doet inmiddels mee. Mijn niveau is 3F; ik maak fouten, maar steeds minder.
 Foto: Iris Vetter	Arnoud Kuijpers in <i>De Taalstaat</i> gekozen tot beste leraar Nederlands van 2015	1. Het woord <i>ziek</i> wordt gebruikt om iets te versterken, bijvoorbeeld <i>ziek mooi</i> . Voorheen werd zoiets met de meestvoorkomende ziekte bekrachtigd. Het woord <i>ziek</i> lijkt me geschikter. 2. <i>De alfabetweter</i> van Ronald Sniijders en Fedor van Eldijk. Leuk boekje met allerlei humoristische neologismen.
 Foto: Koen Broos	Theo Nijland tekstschrijver, cabaretier, winnaar Groenman-taalprijs	1. Het gebrek aan oorspronkelijke bewoordingen in de commentaren op de aanslagen in Parijs. Iedereen papegaait elkaar en dat alles wordt honderden keren herhaald. Murw makend. 2. <i>De Taalkalender</i> van Onze Taal. Dé scheurkalender voor op de wc. Even reflecteren en dan vast stiekem naar de volgende dag of zelfs de hele week kijken.
 Foto: Iris Vetter	Griet Op de Beeck schrijfster	1. Dat ook mensen ouder dan veertien in berichten een woord als <i>niet</i> opschrijven als 'ni'. 2. Het beste boek over taal is voor mij datgene wat ons weer eens toont wat taal vermag, zoals Connie Palmen bijvoorbeeld deed in <i>Jij zegt het</i> .
 Foto: Joost Joossen	Dave von Raven zanger-gitarist van The Kik	1. Het feit dat veel trendy woorden een Engelse (of beter gezegd Amerikaanse) oorsprong hebben. Jammer vind ik dat. 2. Mag het ook het leukste zijn? Ik las dit jaar <i>Opoe Herfst</i> , een collectie van lang vergeten woorden en uitdrukkingen ontstaan en gebruikt in Rotterdam, zoals <i>broek no bil</i> ('mager persoon') en <i>spatbordenfonds</i> ('sportfondsenbad').
 Foto: Joost Joossen	Lieven Vandenhaute radio- en televisiemaker	1. Het succes van <i>Bevergem</i> , een televisie-feuilleton in het West-Vlaams. Een primeur, want Vlaamse series in dialect waren tot nu toe altijd in het Brabants. Door de opmars van tussentaal in Vlaanderen krijgt dialect weer meer aandacht. 2. <i>Waarom in het Nederlands zoveel werkwoorden achter elkaar hebben kunnen blijven staan</i> , een onderzoek van Griet Coupé, die ermee promoveerde aan de Radboud Universiteit. Heel interessant gesprek daarover op Radio1, in <i>Nieuwe feiten</i> .
	Sylvia Witteman columniste <i>de Volkskrant</i>	1. De toenemende ver-Allerhandisering van de kranten, met al die vreselijke woordspelingen en flauwe alliteraties in de koppen. 2. <i>Onze Taal</i> , natuurlijk!

De belangrijkste gebeurtenis, het beste boek, het mooiste en het ergste woord – de redactie vroeg een aantal spraakmakende taalgebruikers wat hun het afgelopen jaar zoal opviel.

3. Wat is het ergste woord van 2015?

3. *Longread*.

3. Het gevecht tegen 'Ik heb zoiets van ...' is al lang gaande; de uitdrukking won in 2010 zelfs de Vaagtaalverkiezing, maar ze wil maar niet verdwijnen. Zoals de Belgische filosoof Etienne Vermeersch ooit zei: iets = niets.

3. *Selfiestick*.

3. *Helemaal*, in: *helemaal leuk* en *helemaal geweldig*, etcetera. Een opwaardering voor iets wat eigenlijk heel saai is, ontstaan in deze hysterische tijden van de totaalbeleving.

3. *Knallen*, in de betekenis van: 'alles geven'.

3. *Chillaxen*.

3. *Turteltaks*. Zo wordt in Vlaanderen een nieuwe energieheffing genoemd. Naar Annemie Turtelboom, Vlaams minister van energie. De beschuldiging zit al in de naam van de nieuwe heffing. Ik gruw van dat soort framing.

3. Ik aarzel tussen *viraal gaan*, *videotulen* en *gojibesshake*.

4. Wat is het mooiste woord van 2015?

4. *Festivalisering*.

4. Er zijn vast mooie woorden die me ontgaan zijn, maar *vergismoord* komt aardig in de buurt.

4. *Ollekebolleke*, een ode aan de man die taal ademde!

4. Het oude woord *spleen*. Lange tijd niet gehoord, maar opeens weer terug hier en daar. Betekent zoiets als 'lekker zwelgen in droefenis'.

4. Het mooiste bestaat natuurlijk niet, maar ik vond *sukkelseks*, vers in Van Dale, wel mooi, ook omdat er daar veel van wordt bedreven, volgens mij.

4. *Beefgebied*. Duidelijk, Nederlands woord.

4. *Eigenheimer* is helemaal geen nieuw woord, maar het blijft heel mooi.

4. Ik aarzel tussen *samaritaanmasturbatie*, *quinoakut*, *pandaporno*, *kliktivisme* en *seksrabbijn*.

5. Wie was dit jaar de beste taalgebruiker?

5. Ik sta ieder jaar weer versteld van het taalgevoel van Peter van Straaten.

5. Het is altijd weer een plezier te luisteren naar Adriaan van Dis en naar Tom Lanoye. Zij spreken allebei ook Afrikaans, een taal die soms door hun Nederlands heen lijkt te schemeren.

5. Glenn de Randamie, beter bekend als rapper Typhoon, die poëzie en filosofie samenbrengt in muziek: "Voorbij het punt van lezen, is het de kunst van leven."

5. Menno Steketee, de in november overleden defensiespecialist (voor onder andere *NRC Handelsblad*), visfanaat, culinair columnist en schrijver van het onlangs verschenen *De minireuzenmierener*, over bijzondere dieren.

5. Ik zat onlangs naar Adriaan van Dis te kijken, en was weer Belgisch blij verrast over zijn heerlijk beschaafde, geestige eloquentie.

5. Loes en Renée Wijnhoven van Clean Pete.

5. Dit jaar heb ik Nico Dijkshoorn als radiomaker leren kennen, in zijn middagjournaals voor *Nieuwe feiten*. Te herbeluisteren via radio1.be. Meesterlijk.

5. Mijn iPhone. Eindelijk kun je hem in het Nederlands een bericht dicteren! En spelfouten maakt hij nooit.